

Mivel a forint nem EURÓ ...

... ezért a vállalkozók is gyakran keverik, mikor milyen árfolyamról is beszélünk, illetve honnan jön az eredménybe az a sok árfolyamkülönbség.

Előrebocsátom, hogy jelen írással nem tudjuk a devizás kérdéskört teljes mértékben elmagyarázni, de legalább egy szeletét igyekszünk egy könyvelői kérdés kapcsán megvilágítani.

Magyarországon van lehetőség arra, hogy a felek egymással ne forintban, hanem valamilyen devizában - így EUR-ban - kössenek ügyletet. Ennek nem feltétele, hogy a cégnek legyen EU-s adószáma. EU-s adószám, csak az országhatáron átnyúló, az EU valamely országa felé bonyolított ügyletek előfeltétele.

SZÁMLÁZÁS

A belföldi EUR-ban megkötött ügyletről szóló számlát a belföldi partner felé EUR-ban is ki lehet állítani. Ebben az esetben azonban a számlán fel kell tüntetni forintban is az ügyletre vonatkozó ÁFA összegét. Tehát nem (vagy nem csak) az árfolyamot, hanem az ÁFA konkrét összegét! Ennek az oka, hogy a fizetendő ÁFA és az előzetesen felszámított ÁFA azonos forintösszegben kerül elszámolásra a vevőnél és az eladónál is, így a költségvetésben sem jelent különbséget.

Az Áfa tv. 80. §-a szerint, ha az adó alapját külföldi pénznemben határozzák meg, akkor a forintra átszámításhoz a meghatározott időpontban érvényes

belföldi hitelintézet devizaeladási árfolyama

vagy MNB/EKB hivatalos árfolyam használható.

Az utóbbi esetet előzetesen be kell jelenteni a NAV felé.

KÖNYVELÉS

A forintos könyvvezetés esetén a devizában kiállított vagy befogadott számla értékét a szerződésben szereplő teljesítési dátum napjára vonatkozó árfolyammal kell átszámítani forintra és a könyvelésbe beállítani. (Persze a könyvelés a devizás értéket is rögzíti.) Az árfolyam alapvetően kétféle lehet:

- a választott (bármelyik!) hitelintézet adott napi devizavételi és eladási árfolyamából számított átlag,
- az MNB vagy az EKB (Európai Központ Bank) hivatalos devizaárfolyama.

Ezt nevezzük választott árfolyamnak, amit a cég számviteli politikájában kell rögzíteni!

Tehát egy számla lekönyvelése (vevő - árbevétel - fizetendő ÁFA VAGY szállító - költség - levonható ÁFA) választott

árfolyamon történik.

A számlázási árfolyam és a lekönyvelési árfolyam azonban - az esetek többségében - nem egyezik meg, ezért az **ÁFA összegére vonatkozóan a könyvelésben árfolyamkülönbözet keletkezik**, amit vagy árfolyamnyereség, vagy árfolyamveszteség. Ezt a könyvelés minden egyes számlára vonatkozóan egyedileg megállapítja és lekönyveli.

Elvileg **a számla pénzügyi teljesítésénél is keletkezik árfolyamkülönbözet**, mert a számla teljesítéskori könyvelt (választott) árfolyama és a kifizetéskori (pl. banki utalás) árfolyama különbözik egymástól. Ez a különbözet az egész számlára vonatkozóan keletkezik, míg az előbbiben jelzett különbözet csak az áfán lévő árfolyamkülönbözet.

Adminisztrációs terhek csökkentése végett azonban a számviteli szabályokba évekkel ezelőtt bekerült, hogy a devizás belföldi áfás ügyletek számláinál a számlán szereplő áfa értékhez tartozó árfolyamot is lehet a választott (könyvelési) árfolyamként alkalmazni. A gazdálkodóra vonatkozóan ez nem változtatja meg az eredményt, csak más eredménykategóriákba teszi át az előbbi árfolyamkülönbözet egy részét. Egyszerűsítést is csak annyiban jelent, hogy az ÁFA összegén nincs árfolyamkülönbözet, de a számla pénzügyi teljesítésénél itt is lesz.

Az árfolyam különbözetek könyvelését nem lehet megúszeni, egy korszerű könyvelési szoftver tudja a feladatokat a számviteli területen némileg egyszerűsíteni. A gazdálkodóknak is fontos, hogy tisztában legyen a devizás szabályokkal, mert csak így tud megbízhatóan előre tervezni ezen a területen.